

stevig vuur af te geven op de voorpostenstrook – gevolg hiervan was, dat de Duitsers die hunnerzijds een nachtelijke aanval gelast hadden, de betrokken order annuleerden.¹ De voorpostenstrook hielden zij in handen.

*

Er waren op de 11de mei niet alleen uit de voorpostenstrook militairen naar het westen gevlucht maar ook van de Grebbeberg. Hoevelen het er waren, weten wij niet, maar het waren zeker vele tientallen, onder hen een vaandrig die de manschappen van enkele zware mitrailleurs die niet eens onder zijn bevelen stonden, overgehaald had, de stelling in de steek te laten. Een deel van die vluchtelingen werd tussen Rhenen en Amerongen, een deel bij Doorn opgevangen. Hun desertie werd door generaal Harberts hoog opgenomen. Onmiddellijk moest, meende hij, een afschrikwekkend voorbeeld gesteld worden, anders gezegd: een dier vluchtelingen moest veroordeeld en gefusilleerd worden. Dat vergde een vonnis door een krijgsraad-te-velde – maar die krijgsraden had men nog niet ingesteld. Wel was de mogelijkheid daartoe op 10 mei bij koninklijk besluit geschapen en krachtens dat besluit waren ook al auditeurs-militair benoemd², die bij die krijgsraden de functie zouden hebben van een officier van justitie bij een rechtbank.

Op 11 mei 's middags om vier uur zocht generaal Harberts in Zeist generaal van Voorst tot Voorst op (wij memoreerden die bespreking al in verband met de anti-Vijfde-Colonne-order van generaal Harberts en met de opdracht die kolonel van Loon kreeg); aan de commandant veldleger stelde generaal Harberts tweeërlei voor: de vluchtelingen moesten zich rehabiliteren door middel van een tegenaanval in de voorpostenstrook ('C.V. keurt dit goed') en er moest onmiddellijk voor het tweede legerkorps een krijgsraad-te-velde in het leven geroepen worden.³ Over dat laatste wilde generaal van Voorst tot Voorst niet onmiddellijk beslissen; het genoemde koninklijk besluit waarbij niet alleen hij, maar ook generaal Harberts de bevoegdheid gekregen had, krijgsraden-te-velde in te stellen, was hem vermoedelijk nog onbekend. Hij nam contact op met het Algemeen Hoofdkwartier. Daar had men uiteraard geen bezwaar en nog in de late avond van 11 mei vernam generaal Harberts dat hij bij de 4de divisie van kolonel van Loon een krijgsraad-te-velde kon instellen; een auditeur-militair kwam zich samen met een officier-

¹ Nierstrasz: *Veldleger*, p. 252-54 en *Algemeen Overzicht*, p. 221. ² Nierstrasz: *Algemeen Overzicht*, p. 283-84. ³ Hoofdkwartier Veldleger: 'Dagboek', p. 112-13 (11 mei 1940).